

MUZEUL DE ISTORIE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, PROBLEME DE ORGANIZARE, CONSTITUIRE A PATRIMONIULUI, CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

Prof. dr. FLORIAN GEORGESCU

● Muzeografia românească a trecut cu succes dificilul examen al concentrării în cadrul unei mari unități a pieselor originale reprezentative pentru istoria societății omenеști de pe teritoriul Republicii Socialiste România. Strădaniile pentru organizarea Muzeului național au fertilizat numai în condițiile revoluției socialiste, pe temelia unor preocupări vechi, seculare, care au ca promotor pe savantul de renume european, domnul moldovean Dimitrie Cantemir.

Concepția de organizare a muzeului, fundamentată pe materialismul istoric, a solicitat o *continuuă evaluare și reevaluare a factorilor: unitatea prezentării, continuitatea fenomenului istoric, proporționalitatea epocilor, încadrarea în spațiul generos al Palatului poștelor, rezolvarea modernă a prezentării muzeotehnice, caracterul educativ-pedagogic al expoziției de bază, exigențele conservării și securității patrimoniului, desfășurarea unei bogate acțiuni cultural-educative*, toate pe temelia unei extrem de laborioase *cercetări muzeografice*.

Fazele unei asemenea munci de organizare au solicitat repetate confruntări între investigația atentă a patrimoniului național, spațiul acordat pentru adăpostirea acestuia și cheltuirea rațională a fondurilor alocate.

În ordine cronologică, nu trebuie uitate eforturile care au condus la elaborarea unei tematici de principiu. Adaptarea acestei tematici la condițiile amenajării unui palat modern, construit la finele secolului trecut cu altă destinație decît aceea a unui muzeu a constituit totodată și promovarea ideilor noi ale muzeografiei românești care nu se află încă în fața unei asemenea solicitări.

● Faza constituirii patrimoniului a fost paralelă cu amenajarea spațiilor care urmau să adăpostească cea mai mare parte a colecțiilor de documente arheologice și istorice reprezentative pentru istoria patriei noastre. Nu au lipsit nici confruntările firești între opinia prezentării numai a valorilor de muzeu originale și opinia întregirii expunerii cu material complementar. A triumfat, cum era și firesc, punctul de vedere care impune unei asemenea instituții să fie cartea vie a luptei și vieții oamenilor generațiilor trecute drept indemn celor viitoare.

Odată determinată prin fișe de semnalarie aria valoroaselor exponate, a intervenit, pe baza acestui uriaș, bogat și impresciant material, faza stabilirii proporției între secțiile fundamentale corespondente epocilor istorice — raportate la cele cinci formațiuni social-economice — și secțiile auxiliare care s-au constituit pe baza unei intense munci selective. Este pentru prima oară cînd se obține o proporție corespunzătoare între secțiile acestea și secțiile de bază ale istoriei. Reușita organizare a MUZEULUI NAȚIONAL cu cele *cinci secții de bază: comuna primitivă, veche, medie, modernă și contemporană*, și cu cele *patru secții auxiliare: tezaurul istoric, cabinetul numismatic, lapidariul și secția de istoria culturii românești* — determină forța de atracție și în același timp și calitățile cultural-educative superioare ale acestei instituții.

Nu trebuie să udam că în tot acest proces de organizare a existat o permanentă confruntare în primul rînd cu stadiul cercetării istorice, cu nivelul predării istoriei în învățămîntul universitar, cu gradul înaintat al rezolvărilor expoziționale în muzeele din țara noastră și din alte părți și în sfîrșit cu ingenioasa preocupare de a adapta o frumosului palat de pe Calea Victoriei.

Prezentarea pe scurt a unor probleme de organizare a însemnat nu numai o rezumare a unui efort uriaș, ci mai mult o încercare de sistematizare și teoretizare muzeografică a unei experiențe, credem, reușite.

Patrimoniul Muzeului național este constituit din valoroase exponate reprezentative provenite din aproape toate muzeele din țara noastră, din biblioteci, arhive, unități de cult, colecții particulare. Tot ce a conservat mai bun, mai de preț și mai important strădania miilor de persoane și instituții a devenit fondul principal al noii unități.

● Patrimoniul a constituit o preocupare atentă din momentul preluării, transportului cu echipe bine dotate, bine asigurate sub aspectul multiplu al securității. Un efort lăudabil al zecilor de specialiști, începînd cu cei ai unităților deținătoare care le-au selecționat, ambașat și pregătit pentru un drum atît de lung din toate colțurile patriei pînă la București și un efort nu mai puțin demn de lăudat al specialiștilor care le-au preluat, transportat și apoi organizat, etalat și asigurat în cadrul noului sistem de prezentare muzeografică de la Muzeul național. Cercetarea științifică a început odată cu investigația muzeografică pentru alcătuirea tematicii și a inventarelor. Subordonarea activității de alcătuire a patrimoniului – a colecției – aceleia de realizare a expoziției și nu invers, ca în muzeele tradiționale cu patrimoniul încheiat a însemnat o adevărată experiență în muzeografia românească contemporană. Este meritul acestei viguroase muzeografii care cu acest reușit experiment a demonstrat că este capabilă să determine crearea într-un termen nemaiîntîlnit de scurt – 18 luni – a unei astfel de instituții.

● Cercetarea științifică în Muzeul național este o parte integrantă a cercetării laborioase desfășurată de toate institutele și unitățile Academiei de științe sociale și politice. În temeiul planului aprobat de acest for, direcțiile de cercetare au fost stabilite în raport cu solicitările majore ale dezvoltării istoriografiei naționale, cu dezvoltarea studierii și aprofundării științei istorice în țara noastră, apoi cu necesitățile specifice instituției noastre de factor activ al cercetării și în același timp de unitate de prestigiu muzeografică.

Cercetarea științifică pune, în primul rînd, în valoare – capacitatea colectivului de a depista și ilustra vasta tematică a expoziției de bază cu noi exponate, cu noi argumente convingătoare privind dezvoltarea societății umane pe teritoriul Republicii Socialiste România și lupta poporului român pentru libertate și progres social.

În al doilea rînd, cercetarea științifică pune în evidență talentul colectivului său de a dezvolta studiile apărute pînă acum cu noi date și interpretări asupra exponatelor extrem de valoroase și cu valențe multiple aflate în patrimoniul nostru.

Cercetarea științifică are în vedere, în al treilea rînd, studiarea atentă a eficienței educative a expoziției de bază și a cercetării interdisciplinare psiho-socio-pedagogice privind relația public-muzeu.

Cercetarea științifică are în instituția noastră o puternică bază materială în continuă amplificare în direcția studierii celor mai eficiente mijloace pentru prelungirea vieții exponatelor, pentru asigurarea condițiilor de climat și de securitate a acestora.

● Privind în ansamblu problematica organizării, constituirii patrimoniului și a cercetării științifice în Muzeul național, sîntem în măsură să afirmăm că experiența bună a acestui colectiv, îndrumat cu competență, va constitui o valoroasă bază de investigație pentru muzeografia din țara noastră, un bun exemplu de studiat cu atenție pentru a aplica, în mod adecvat, succesele obținute aici, la realitățile pe care ei le au de rezolvat acolo.

Toate acestea se datorează grijii permanente a partidului, personal a tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu care, cu prieljul vizitelor sale de lucru, a dat îndrumări prețioase și a apreciat realizările obținute.